

Warszawa, 16-09-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.715.28.2022.GZ

Pan

Piotr Gliński

**Wiceprezes Rady Ministrów,
Minister Kultury i Dziedzictwa
Narodowego, przewodniczący
Komitetu ds. Pożytku
Publicznego**

ePUAP

Szanowny Panie Premierze,

w związku z prowadzonym przez Rzecznika Praw Obywatelskich postępowaniem wyjaśniającym w przedmiocie rozpoczęcia procedury mającej na celu odwołanie Pana Krzysztofa Głuchowskiego z funkcji dyrektora naczelnego i artystycznego Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, Rzecznik pismem z dnia 7 marca 2022 r. zwrócił się do Departamentu Narodowych Instytucji Kultury Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego z prośbą o przesłanie kopii opinii Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie odwołania Pana Krzysztofa Głuchowskiego ze stanowiska dyrektora naczelnego i artystycznego tej instytucji wydanej w związku z uchwałą Nr 190/22 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 17 lutego 2022 r.

Pismem z dnia 7 kwietnia 2022 r., znak pisma DIK-WIA.403.25.2022.PP, Dyrektor Departamentu zwróciła się z prośbą o wyjaśnienie, czy możliwe jest przesłanie Rzecznikowi tylko kopii wnioskowanej opinii w postaci elektronicznej, a jak tak, to czy dalej jako podstawa do jej przesłania ma służyć pierwotnie powołany art.13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.; dalej jako: ustawy o RPO). W odpowiedzi pismem z dnia 12 kwietnia 2022 r. Rzecznik potwierdził możliwość przesłania przez Departament kopii/skanu opinii w postaci elektronicznej i wskazaną dotychczas podstawę prawną.

Pismem z dnia 13 maja 2022 r. Dyrektor Departamentu, uznając, że podana przez Rzecznika podstawa nie uprawnia do zwrócenia się o przesłanie opinii wydanej przez Ministerstwo, odmówiła jej przesłania. Zdaniem Pani Dyrektor wniosek RPO nie dotyczył sprawy administracji publicznej w rozumieniu § 2 pkt 12 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U z 2011 r. Nr 14, poz. 67 ze zm.; dalej jako: rozporządzenie). Kopię pism uprzejmie przesyłam w załączeniu.

Rzecznik Praw Obywatelskich z zaskoczeniem przyjął odpowiedź, zgodnie z którą ustawowa podstawa prawna – art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o RPO – nie wystarcza do przesłania kopii opinii wydanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie odwołania Pana Krzysztofa Głuchowskiego ze stanowiska dyrektora naczelnego i artystycznego tej instytucji wydanej w związku z uchwałą Nr 190/22 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 17 lutego 2022 r.

Należy wskazać, że kompetencje Rzecznika do zbierania informacji o prowadzonych sprawach nigdy wcześniej nie była kwestionowana. W wieloletniej praktyce wymiany informacji między Rzecznikiem a Ministerstwem oraz poszczególnymi departamentami dane były przekazywane na wniosek RPO.

Należy zauważyć, że art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o RPO wskazuje, że nie istnieją żadne ograniczenia przedmiotowe w zakresie żądania przez Rzecznika akt. Rzecznik zgodnie

ze wskazanym przepisem może bowiem żądać akt każdej sprawy, jeśli jest bądź była prowadzona przez wymienione w nim organy i jednostki . Nie wydaje się również właściwa zawężająca wykładnia, zgodnie z którą nie jest możliwe udostępnienie pojedynczego dokumentu będącego w posiadaniu organu. Skoro na wskazanej podstawie prawnej mogą być udostępnione akta, to tym bardziej może być udostępnionym pojedynczy dokument stanowiący element składowy tych akt.

Stosownie do art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy Rzecznik może też żądać przedstawienia akt każdej sprawy prowadzonej przez wymienione w tym przepisie organy i jednostki. Żądanie przedstawienia akt sprawy jest szczególnie uzasadnione w wypadku, gdy sprawa jest badana pod kątem istnienia podstaw do skorzystania przez Rzecznika z przysługujących mu środków procesowych. Rzecznik może żądać akt sprawy także wtedy, gdy udzielone przez organ wyjaśnienia w sprawie budzą istotne wątpliwości. W każdym przypadku jednak czynność polegająca na żądaniu akt sprawy ma służyć realizacji nadrzędnego celu, jakim jest ustalenie, czy w sprawie doszło do naruszenia wolności i praw . Sprawa dotycząca uchwały Nr 190/22 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 17 lutego 2022 r. jest prowadzona w Biurze RPO w związku z wnioskiem obywatela. Dla jej rzetelnego rozpoznania z punktu widzenia poszanowania konstytucyjnego prawa dostępu do dóbr kultury celowe jest zapoznanie się przez RPO z oceną MKiDN zawartą w opinii, o którą wnioskowaliśmy w niniejszej sprawie.

Warto podkreślić, że zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o RPO organ, organizacja lub instytucja, do których zwróci się Rzecznik, obowiązane są z nim współdziałać i udzielać mu pomocy, a w szczególności zapewniać dostęp do akt i dokumentów na zasadach określonych w art. 13 ustawy o RPO oraz udzielać Rzecznikowi informacji i wyjaśnień .

Wyliczenie zawarte w tych przepisach nie ma jednak charakteru wyczerpującego ponieważ art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o RPO stanowi o żądaniu przedstawienia akt każdej bez wyjątku sprawy prowadzonej przez wymienione w tym przepisie organy i

jednostki, dlatego należy uznać, a jego niespełnienie należy ocenić jako naruszenie przepisów ustawowych, ze wszystkimi tego konsekwencjami .

Dlatego też, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o RPO, uprzejmie proszę Pana Premiera o zwrócenie uwagi departamentom na konieczność prawidłowej realizacji uprawnień kontrolnych Rzecznika Praw Obywatelskich.

Pragnę wyrazić nadzieję, że powyższe uwagi przyczynią się do wyjaśnienia wątpliwości wskazanych w odpowiedzi z dnia 7 kwietnia 2022 r. znak pisma DIK-WIA.403.25.2022.PP. Liczę także na dalszą pozytywną współpracę z MKiDN w przyszłości. Współpraca ta ma bowiem istotne znaczenie dla wykonywania przez RPO jego konstytucyjnego mandatu.

Będę wdzięczny za poinformowanie Rzecznika o podjętych w tej sprawie działaniach i dokonanych ustaleniach.

Załącznik 4

Z wyrazami poważania

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/